

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 105. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789328976/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

Der er tårer, ingen kan beskrive,
Tårer, ingen gerne taler om.
Gråd, der må en hemmelighed blive
Mellem os og Gud, fra hvem den kom.
Jeg kan sige, jeg har grædt af smerte,
Sige, jeg har grædt af trang og nød; –
Ak, men overstrømmer dette hjerte,
Gør erindringen mig varm og blød:
Tårene, der da fra øjet bryde,
Sagte, tavse, hemmelige flyde.

MIN FADERS SIDSTE ÅR

Da jeg forlod mit gamle hjem, var det mig en beroligelse at vide, at det forhold, som mere end noget andet havde formærket min barndom, var ved at forandre sig på en glædelig måde. Min stakels faders kraft var brudt, og hans stemning var nu som oftest en stille melankoli. Han hjalp nu min moder, så godt han kunne, ved hendes strenge arbejde og rørte mig ofte ved den resignation, hvorned han tålte og lød hendes vilje. [Uendelig meget skyldte vi Herman i denne retning; thi han mildnede efterhånden ved sine sønlige formaninger deres sind og bragte ved sin hyppige nærværelse en bedre tone tilveje i vort hus. Han klarede deres begreber om, hvad der skikkede sig, for dem i meget – begreber, der var yderst forvirrede hos dem begge.] For min fader som streng katolik var det en stor sorg, at børnene af et blandet ægteskab i et protestantisk land dengang ved loven var forpligtede til at blive protestanter. Når han om søndagen kom hjem fra den katolske gudstjeneste, tilbragte han den øvrige del af dagen med at gå op og ned i vor store sal og med sin veltonende stemme synge latinske salmer. Jeg lyttede ofte med glæde til disse dybe, højtidelige toner. Det lå ham meget på hjerte at få mig til den katolske gudstjeneste, og ideligt lokkede han for mig for at få mig til at følge sig og overvære den. Rørende var den nu blege, magre skikkelse, når han med en bønlig mine og indsmigrende ord kom hen til mig og sagde: »I morgen er der en stor fest i vor kirke; musik med pauker og trompeter – følger du ikke nok med?« Ofte fulgte jeg

ham da og tænkte: »Gud vil vist høre min bøn lige så godt her som i min egen kirke.« Imidlertid var det mig imod at bestænke mig med vievandet, og det sagde jeg ham, at dette ville jeg ikke. »Ja, som du vil,« svarede han da ganske sagtnodig, »følg blot med.« Men aldrig så snart trådte vi ind i kapellet, før han på den behændigste måde vidste at bibringe mig et par stænk på pande og bryst. Jeg lod, som om jeg ikke mærkede dette, satte mig stille ved hans side i mine egne tanker, bad til Gud om det, der lå mig på hjerte, og gik ofte lettet, beroliget og styrket fra kapellet. Når han kom hjem, gik han ofte venlig hen og rakte min moder hånden; men få ham til at tage del i hendes arbejde på en søndag, det fornåede hun ikke. Desmere ufortrøden udførte han de andre dage alt, hvad hun ønskede hans hjælp til, og arbejdede ofte til langt ud på natten. Når han da sad der, den høje, blege mand, blev jeg tit vemodig ved at betragte det svækkede legeme og de sørgmodige træk. [Af spiritus nød han nu ikke mere end et bestemt kvantum, som lægen havde tilladt ham, men at dette kostede ham mere overvindelse, end nogen måske drømte om, var godt at mærke.] [Medens jeg under indstuderingen af Nina fornyede mine barndomsindringer på danseskolen, gik jeg ofte en tung gang til mine forældres hus. Min fader, der i de senere år var stillet og resigneret, havde i et årstid været angrebet af en tærende brystsyge, og hans endeligt var let at forudse. Ifan tålte sine lidelser fromt og var fattet på døden, bad min moder tilgive sig og sov roligt hen den 14. november 1834.]

MIT NYE HJEM

Udsletteligt er det indtryk, som denne overgang frembragte på mig. Den var så stor, at den næsten var mig selv ubegribelig. Hvidt og sort er ikke større modsætninger, end som jeg h a v d e v æ r e t, og som jeg n u v a r. Jeg følte mig, som om jeg havde fået vinger på sjæl og legeme – jeg var ung for første gang. Ifald man har lagt mærke til, hvorledes en hund, der er vant til at stå i lænke, bærer sig ad, når man pludselig slipper den løs, hvorledes den da farer om fra højre til venstre, frem og tilbage og hviner i sin glæde, da har man nogenlunde et billede af mig i denne min nye